

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 2. maj 2012

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

DHO/ J.nr. 2011-7514

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 24. april følger hermed socialministerens endelige svar på spørgsmål nr. 2 til L 141.

Spørgsmål nr. 2:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 22. april 2012 fra Bente Adolphsen, jf. L 141 - bilag 4."

Svar:

Jeg er helt enig med Bente Adolphsen (BA) i, at man bør være varsom med indskrænkninger i grundlovens sikring af boligens ukrænkelighed. Det er således afgørende, at sådanne indskrænkninger har et anerkendelsesværdigt formål, og at indgrebet ikke går videre, end formålet tilsiger.

Jeg mener dog, at lovforslaget i sin nuværende udformning overholder disse kriterier.

Med lovforslaget stilles der 3 grundlæggende betingelser for, at kommunen kan få adgang til forældremyndighedsindehaverens bolig og rum. Disse kriterier er uddybet i bemærkningerne til lovforslaget.

1) Adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse.

Dette betyder, at der forud for en afgørelse efter denne bestemmelse skal være truffet en afgørelse om at foretage en børnefaglig undersøgelse. Det skal således være antaget, at barnet eller den unge trænger til særlig støtte.

BA skriver, at det er et "*meget svagt kriterium, der skal være opfyldt for, at kommunen skal iværksætte en undersøgelse efter § 50*" ("*antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte*"). Satspuljepartierne besluttede med Barnets Reform at ophæve samtykkekravet til de børnefaglige undersøgelser efter servicelovens § 50. Det, synes jeg, var et godt og nødvendigt skridt, som gør det muligt at oplyse sagerne i de tilfælde, hvor forældrene

ikke ønsker at samarbejde. Jeg ved, at BA heller ikke var enig i denne lovændring, men det vil jeg ikke berøre yderligere her.

Formålet med, at der er indsat krav om, at der skal være påbegyndt en børnefaglig undersøgelse i forbindelse med den foreslåede nye mulighed for at få adgang til forældremyndighedsindehaverens hjem i særlige tilfælde, er, at adgangen skal ske som led i en sag om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. Kommunen skal altså ikke "på må og få" benytte muligheden for at få adgang til hjemmet, uden at der er en igangværende sag.

Jeg er enig i, at servicelovens § 50 er skønspræget, og det bør den også være. Kriteriets anvendelse i forbindelse med adgangen til hjemmet skal jo ses i sammenhænge med de øvrige kriterier.

2) Adgangen til hjemmet skal anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling.

Dette indebærer, at adgangen til hjemmet skal være *nødvendig* for at kunne vurdere sagen. Med dette menes der, at det ikke har været muligt for kommunen at tilvejebringe de oplysninger, som ønskes tilvejebragt ved adgangen til hjemmet, på anden vis. Dernæst er det en forudsætning, at det sker for at vurdere, hvorvidt der er *åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets sundhed eller udvikling*. Dette indebærer, at kommunalbestyrelsen skal have en begrundet mistanke om, at der er forhold i hjemmet, som indebærer åbenbar risiko for alvorlig skade af en vis karakter på barnet eller den unge.

3) Forældrene skal have modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den unges støttebehov kan gennemføres med andre mere lempelige foranstaltninger.

Med dette kriterium forudsættes det, at kommunen har forsøgt at tilvejebringe de oplysninger, som det forventes, at adgangen til hjemmet med tvangsmæssige beføjelser kan afdække, på anden vis, men at forældrene direkte har modarbejdet dette. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis der har været aftalt flere hjemmebesøg, som forældrene hver gang har aflyst uden en plausibel grund, eller hvis forældrene gentagne gange ikke har lukket døren op.

BA kritiserer, at lovforslaget gør forældrenes manglende samarbejde til en "særlig (skærpende) omstændighed". Der er ikke tale om en særlig skærpende omstændighed, men en helt nødvendig betingelse for, at bestemmelsen finder anvendelse. Kriteriet er indsat for at sikre, at muligheden for at få adgang til hjemmet kun kan benyttes i de tilfælde, hvor forældrene direkte modarbejder, at sagen oplyses på anden vis.

Jeg vil ikke gå ind i teoretiske overvejelser om, hvorvidt de enkeltsager, der har været gengivet i medierne de senere år, kunne være forhindret med

dette lovforslag. Denne del af lovforslaget vil kunne anvendes i et fåtal af sager, hvor der er en formodning om, at forholdene i hjemmet vil kunne af-dække et støttebehov, og hvor forældrene ikke ønsker at medvirke til at op-lyse sagen.

Jeg mener ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at sætte en grænse i lov-forslaget for, hvor mange gange kommunen kan få adgang til hjemmet. Der er opstillet strenge kriterier for anvendelsen af bestemmelsen i loven, og det i sig selv vil medføre en yderst begrænset anvendelse. Ud fra de strenge kriterier vil det alene være i sjældne tilfælde, at bestemmelsen kan anvendes flere gange inden for et kort tidsperspektiv alene af den grund, at det efter bestemmelsen er en forudsætning, at adgangen til hjemmet skal "anses for nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling". Hvis kommunen én gang har påset forholdene i hjemmet, og dette ikke har indikeret et støttebehov for barnet, vil det være svært at argumentere for, at adgangen til hjemmet er nødvendig igen. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være sager, hvor der foreligger nye oplysninger, som gør, at adgangen til hjemmet må benyt-tes igen.

Med hensyn til BA's spørgsmål om, hvilke beføjelser kommunen har i hjem-met, kan jeg henvise til de specielle bemærkninger til bestemmelsen. Deraf fremgår blandt andet følgende:

"Adgangen til hjemmet kan alene anvendes til at påse forholdene i hjemmet og herunder også tale med barnet eller den unge, men adgangen kan alene være af kortere varighed. Kommunen kan få adgang til opholdsrum mv. i hjemmet, men kan ikke efterse private gemmer, f.eks. skuffer, skabe eller andre steder, som ikke er umiddelbart synlige og tilgængelige, som det er tilfældet, hvis adgangen til hjemmet sker med henblik på at fuldbyrde en afgø-relse efter § 64, stk. 1, jf. stk. 2."

Hver eneste gang, vi overvejer, om vi skal foretage indgreb i den personlige frihed, bør vi stoppe op og overveje, om det er nødvendigt, og om vi har fundet den nødvendige balance - i dette tilfælde mellem forældrenes frihed og mulighederne for at sikre børn mod alvorlig skade på deres sundhed og udvikling.

Der er i lovforslaget sat meget klare og strenge kriterier for, hvornår be- stemmelsen finder anvendelse. Jeg forventer ikke, at den anvendes andet i et fåtal af sager, hvor der er stærk bekymring for et barn eller en ung, hvor forældrene ikke vil samarbejde, og hvor det ikke er muligt at oplyse sagen på anden vis.

Jeg skal bemærke, at alle betingelserne jo skal være opfyldt samtidig. Og alle de tre kriterier lagt sammen, mener jeg, betyder et ganske lille anvendelsesområde for bestemmelsen. Der er foretaget en grundig gennemgang af de ændrede reglers betydning og grænser i bemærkningerne til lovforslaget.

Alle afgørelser efter serviceloven skal træffes ud fra barnets bedste. Det er i sidste ende et politisk valg, hvordan hensynet til forældrene vægtes over for hensynet til barnet. Jeg mener, at satspuljepartierne i dette tilfælde har fundet en fornuftig balance mellem de to hensyn. Bestemmelsen er vidtgående. Men det, mener jeg, er nødvendigt, hvis vi skal have dæmmet op for de allermest alvorlige sager.

For at sikre, at bestemmelsen ikke anvendes i videre omfang end tiltænkt, vil lovforslaget blive fulgt op af vejledningsmateriale til kommunerne. Derudover mener jeg også, at vi skal følge op på bestemmelsens anvendelse. Som jeg har svaret i spørgsmål 1 til lovforslaget, vil jeg drøfte med KL, hvordan vi mest hensigtsmæssigt sikrer en opfølgning. Derudover har vi i satspuljekredsen også aftalt en generel opfølgning på kommunernes implementering af loven et år efter lovens ikrafttræden.

Karen Hækkerup

/ Lars Møller Christiansen